

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KRAKOWIE**

OO.410.3.48.2021.AZ

Kraków, 21 grudnia 2021 r.

**Burmistrz
Gminy Alwernia**

ul. Zbigniewa Gęsikowskiego 7
32-556 Alwernia

Dotyczy: opiniowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Alwernia wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

W odpowiedzi na wystąpienie z dnia 15 listopada 2021 r., znak: GKOŚ.6720.2.2020 (data wpływu do RDOŚ: 22.11.2021 r.) w sprawie zaopiniowania w oparciu o art. 11 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz.U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.) oraz w związku z art. 54 i 57 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.) **projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Alwernia wraz z prognozą oddziaływania na środowisko**, przekazuję następujące stanowisko.

Projekt zmiany Studium obejmuje teren o powierzchni ok. 143 ha położony w miejscowości Brodła, bezpośrednio przy drodze powiatowej nr 1035 K (ul. Krzeszowicka), która dzieli teren na dwa obszary – wschodni i zachodni. W obszarze objętym zmianą studium przewiduje się wyznaczenie: terenu zabudowy usługowej, ponadlokalnej – UP-I, terenów zieleni urządzonej – ZP-I, niewielki teren zabudowy mieszkaniowej - MNI oraz teren dróg publicznych klasy zbiorczej - KZ. Przedmiotowy obszar w całości zlokalizowany jest w granicach Rudniańskiego Parku Krajobrazowego, przylega od południa do otuliny rezerwatu przyrody Dolina Potoku Rudno oraz od wschodu do obszaru Natura 2000 Rudno PLH120058. Dodatkowo wschodnia część obszaru położona jest w obrębie korytarza ekologicznego łączącego dolinę Wisły z lasami Puszczy Dulowskiej, w układzie ciągu północ-południe oraz korytarza o znaczeniu regionalnym łączącego obszary węzłowe lasów Babiej Góry i Jury Krakowsko- Częstochowskiej.

Analiza przedłożonej dokumentacji planistycznej wykazała, że przedmiotowa zmiana Studium ma na celu umożliwienie realizacji zabudowy usługowej z zakresu usług ponadlokalnych (w terenie UP-I). Podstawowe zagospodarowanie tych terenów obejmuje:

- tematyczny park rozrywki, biura, handel, gastronomia, hotele i inne budynki użyteczności publicznej; stajnie dla koni, padoki, wybiegi, obiekty gospodarcze, magazynowe i techniczne towarzyszące;

- tereny zabudowy sportowej i rekreacyjnej;
- urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, z wyłączeniem urządzeń wykorzystujących energię wiatru;
- obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Do projektowanego terenu UP-I przylegają trzy odrębne tereny zieleni urządzonej ZP-I. Niemniej jednak również w ich granicach dopuszczono zainwestowanie, tj. m.in. zabudowę usługową (o maksymalnej wysokości zabudowy 9 m, 2 kondygnacjach, min. pow. biologicznie czynnej: 70%, pow. zabudowy 15%), urządzenia i obiekty sportowo-rekreacyjne, drogi dojazdowe i wewnętrzne.

Z punktu widzenia ochrony środowiska nowo projektowane zagospodarowanie obszaru w miejscowości Brodła o powierzchni ponad 140 ha, umożliwiające w dominującej większości intensywne zainwestowanie, niewątpliwie będzie znacząco oddziaływać na obecne uwarunkowania środowiskowe, w tym istotnie przekształcać dotychczasowy krajobraz.

Jak już wspomniano na wstępie opinii cały analizowany teren znajduje się w granicach Rudniańskiego Parku Krajobrazowego i w większości charakteryzuje się harmonijnym naturalno-kulturowym krajobrazem, o urozmaiconej konfiguracji terenu. Jak informuje prognoza: *Całość opada w kierunku południowym i południowo-wschodnim (w części północnej stromo, a w środkowej i południowej łagodniej), a płaszczyna głównego stoku jest rozczłonkowana i pocięta płytkimi wąwozami o układzie palczastym (...).* „Obszar zmiany Studium jest położony na wysokim wyłaszczeniu skąd rozciąga się szeroka panorama na sąsiednie wyniesienia oraz na doliny rzeczne w tym najcenniejszą dolinę rzeki Rudna z wychodniami ścian wapiennych”. Część badanego obszaru zajmują różnego rodzaju zadrzewienia i zakrzewienia. W północnej części obszaru znajdują się zadrzewienia o wysokich walorach, należące do siedliska 9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*), a na dnie dolin wykształcają się fragmenty łągów, które uznano za siedlisko chronione 91E0. W granicach obszaru zinventaryzowano również liczne gatunki roślin i zwierząt, w tym gatunki objęte ochroną ścisłą i częściową (pomimo iż badania nie objęły okresu wiosennego – najbardziej korzystnego czasu na przeprowadzenie obserwacji). Niewątpliwie teren ten stanowi dogodny teren na przemieszczanie się zwierząt (co potwierdza również autor prognozy).

Przywołując powyższe uwarunkowania przyrodnicze i krajobrazowe obszaru oraz analizując projektowane zagospodarowanie trudno zgodzić się, iż będzie ono zgodne ze szczególnymi celami ochrony Rudniańskiego Parku Krajobrazowego określonymi w Planie Ochrony dla Rudniańskiego Parku Krajobrazowego (załącznik nr 1 do Uchwały Nr XLI/631/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 września 2017 r.). W dokumencie tym, stanowiącym akt prawa miejscowego, wskazano szereg celów, które w odniesieniu do niniejszego obszaru polegać w szczególności będą: w zakresie ochrony wartości przyrodniczych - na ochronie naturalnej różnorodności florystycznej i faunistycznej, zachowaniu korytarzy ekologicznych; w zakresie ochrony walorów krajobrazowych: na zachowaniu otwartych terenów krajobrazów jurajskich; ochronie przed przekształceniem terenów wyróżniających się walorami estetyczno-widokowymi; w zakresie społecznych celów

ochrony: na racjonalnej gospodarce przestrzeni, hamowaniu presji urbanizacyjnej. Ponadto plan ochrony określa strategiczne cele ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, skupiające się w szczególności na zachowaniu: siedlisk przyrodniczych, harmonijnego krajobrazu przyrodniczo-kulturowego oraz swobodnej migracji gatunków.

Projektowane zagospodarowanie obszaru może również doprowadzić do złamania zakazów Uchwały nr XX/275/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 kwietnia 2020 roku w sprawie Rudniańskiego Parku Krajobrazowego. W analizowanym przypadku dotyczyć to może m.in. zakazów: *„likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych”* oraz *„wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem remontem lub naprawą urządzeń wodnych”*.

W kwestii przyrodniczej należy zwrócić również uwagę, że w stosunku do chronionych gatunków i siedlisk przyrodniczych w *ustawie o ochronie przyrody* zostały ustalone zakazy. Uzyskanie zgody na odstępstwa w stosunku do zakazów obowiązujących dla chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz siedlisk jest możliwe w ściśle ustawowo przewidzianych przypadkach określonych w ww. ustawie, a wszelkie działania inwestycyjne muszą być zawsze zgodne z przepisami z zakresu ochrony gatunkowej.

Ponadto nie można pominąć faktu, iż na przedmiotowym terenie w istotnej części wymagane będzie uzyskanie zgody na wyłączenie z produkcji rolniczej i leśnej, bowiem występujące tam klasy bonitacyjne gleb, zgodnie z obowiązującymi przepisami, objęte są ochroną.

W problematyce środowiskowej najistotniejsza kwestia dotyczy niedostatecznej infrastruktury, w tym braku zbiorczej kanalizacji sanitarnej na obszarze objętym zmianą Studium. Nieprawidłowe funkcjonowanie indywidualnej lub grupowej oczyszczalni ścieków, bądź utrata pełnej szczelności zbiorników wybieralnych, skutkować będzie stopniowym pogorszeniem warunków siedliskowych, co w aspekcie bliskości potoku Rudno przynależnego do obszaru Natura 2000 PLH120058 postrzegać należy jako potencjalne zagrożenie dla przedmiotu ochrony – 1044 Poczwarówki zwężonej (*Vertigo angustior*) związanej z wodami potoku. Zaznaczyć należy, że dla zachowania czystości wód i gleb optymalnym rozwiązaniem w zakresie gospodarki ściekowej jest kanalizacja sanitarna, która powinna być docelowym, a w przypadku projektowanych usług ponadlokalnych jedynym rozwiązaniem dla odprowadzania ścieków, wykonanym wyprzedzająco przed uruchomieniem nowych terenów pod zabudowę.

Nie można również pominąć faktu, że nowe przeznaczenie terenów i planowane w nich zainwestowanie, zdecydowanie wykraczają poza te dopuszczone w terenach sąsiednich. Bez wątplenia z projektowanymi funkcjami wiązać się będzie znaczny wzrost negatywnych oddziaływań wynikających z realizacji projektowanego zagospodarowania, głównie emisji zanieczyszczeń powietrza oraz hałasu, co w rezultacie może spowodować lokalne konflikty społeczne. Jak już przekazywał tutejszy organ na etapie zawiadomienia (pismo z dnia

27.08.2020 r., OO.410.2.84.2020.AZ) przy projektowaniu parków rozrywki należy uwzględnić konieczność zabezpieczenia stosownej powierzchni terenowej dającej możliwość prawidłowej obsługi komunikacyjnej i parkingowej, jak również mieć na względzie zachowanie odpowiedniego buforu do zabudowy mieszkaniowej, gwarantujących ochronę akustyczną. W przedłożonym projekcie zmiany Studium nie uwzględniono powyższych wniosków. Tereny projektowanych wielkopowierzchniowych usług graniczą bezpośrednio z terenami zabudowy mieszkaniowej, a teren komunikacji drogowej - aktualnie droga dojazdowa z autostrady do przedmiotowego obszaru, przebiega przez rezerwat przyrody. Niewątpliwie zwiększenie natężenia ruchu samochodowego związanego z intensywnością dojeżdżających do parku rozrywki użytkowników jak również hałas i zanieczyszczenie światłem związane z eksploatacją samej oferty rozrywkowej lub/i handlowej będą mieć negatywny wpływ na zasoby przyrodnicze tego obszaru jak również mieszkających tam ludzi.

W trakcie analizy projektu zmiany Studium nie można pominąć faktu, że obowiązujący dokument Studium jak również mpzp dopuszczają możliwość zabudowy w przedmiotowym obszarze. Niemniej jednak dominującym przeznaczeniem są w nich *tereny zieleni w parku krajobrazowym* (z zakazem zabudowy). Wyznaczone w mpzp tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (w których minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej nie może być niższy niż 60%, a wysokość zabudowy nie może przekraczać 11 m) zostały otoczone terenami zieleni urządzonej - bez możliwości zabudowy. Natomiast tereny zabudowy usługowej, które zlokalizowane są na wschód i zachód od drogi powiatowej (wzdłuż drogi KD-D) dopuszczają budynki *użyteczności publicznej jak np. biurowe, administracyjne, handlowe, gastronomiczne, hotele, motele, pensjonaty, ośrodki rekreacji i odnowy biologicznej oraz budynki związane z kulturą, służbą zdrowia, rzemiosłem oraz inne*. W ich obrębie zakazuje się realizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 1000 m², a maksymalną wysokość zabudowy wskazano do 12 m (są to najwyższe budynki jakie przewiduje się w granicach mpzp Brodła – Prześnice). Tym samym porównując projektowane zagospodarowanie z dopuszczonym w obowiązującym planie dostrzec można istotną intensyfikację zainwestowania, a co za tym idzie wzrost zagrożeń dla środowiska. Zgodnie z projektem zmiany studium w całym obszarze ponad 140 ha dopuszczona jest zabudowa. Nawet w terenach zieleni urządzonej ZP-I (otaczających tereny UP-I) dopuszczone są budynki o parametrach wyższych niż w innych terenach ZP wyznaczonych w granicach gminy. Zatem ich buforująca funkcja pomiędzy terenami ponadlokalnych usług i terenami sąsiednimi, w tym cennymi przyrodniczo (otulina rezerwatu i obszar Natura 2000) jest w zasadzie pozorna i nie zostanie spełniona.

Dodatkowo należy zaznaczyć, iż zawarte w *prognozie* wnioski wynikające z analizy zgodności ustaleń projektu studium z wnioskami wynikającymi z opracowania ekofizjograficznego wskazujące, iż zidentyfikowane tereny o największym znaczeniu ekologicznym, które mają bezpośredni wpływ na zachowanie powiązań migracyjnych oraz tereny o niekorzystnych uwarunkowaniach fizjograficznych (tereny stałych i okresowych cieków powierzchniowych z otulinami biologicznymi, tereny łąk i pastwisk podmokłych, tereny o spadkach powyżej 10%) w przeważającej części zostały przeznaczone w Studium pod tereny wyłączone z zabudowy (ZP-I), nie odzwierciedlają ustaleń przedłożonego projektu.

Analizując całość ustaleń przedłożonego projektu Studium stwierdzono, że nowo projektowane zagospodarowanie terenów inwestycyjnych (zarówno UP jak i ZP-I) nie koreluje również z „Kierunkami Polityki Przestrzennej i zasadami rozwoju” określonymi w Studium Gminy Alwernia, w szczególności mających na celu m.in.: poprawę stanu sanitarnego oraz funkcjonowania przyrody, w drodze wzmoczonej ochrony węzłów i ciągów ekologicznych w drodze wzmoczonej ochrony węzłów i ciągów ekologicznych oraz tych ekosystemów, utrzymanie dotychczas zachowanych walorów krajobrazu naturalnego i kulturowego, ochronę istniejących lasów i zadrzewień, ochronę obszarów wchodzących w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego, ochronę cennego krajobrazu naturalnego świadczącego o charakterze gminy, nawiązywanie, w nowych obiektach, do charakteru zabudowy tradycyjnej, głównie w zakresie gabarytów i form zabudowy i inne.

Odnosząc się do pozostałej części ustaleń projektu zmiany studium należy wskazać, że zgodnie z ustawą z dnia 17 września 2021 r. *o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw* zmieniły się przepisy ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* dotyczące wyznaczania obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniem w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, które należy uwzględnić w studium. Dodatkowo wskazuje się, że na przedłożonym rysunku Studium (Załącznik nr 6 Kierunki rys. jednolity) wskazano nieprawidłowy przebieg granic Rudniańskiego Parku Krajobrazowego a także w granicach Gminy Alwernia wskazano obszar Natura 2000 Wiślicka PLH120084, który znajduje się na terenie Gminy Spytkowo.

Prognoza oddziaływania na środowisko dość pobieżnie analizuje problematykę, którą poruszono w niniejszej opinii. W prognozie nie przeanalizowano dopuszczonej zabudowy w terenach zieleni, które wykazano jako *tereny o największym znaczeniu ekologicznym* (a wręcz określono te tereny jako wyłączone z zabudowy). Istotne zmiany jakie miałyby nastąpić w wyniku realizacji ustaleń mpzp wykonanym po podstawie niniejszego studium zostały potraktowane dość szablonowo. Nie dokonano oceny oddziaływania na krajobraz dopuszczanych obiektów budowlanych zarówno tych wielkopowierzchniowych jak również urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii. W prognozie brak oceny ewentualnych oddziaływań skumulowanych oraz nieuniknionego wzrostu antropopresji na obszarze studium oraz na terenach sąsiednich, czego doskonałym przykładem jest pobliski park rozrywki Energylandia. W zasadzie nie oceniono również jaki wpływ na środowisko będzie mieć eksploatacja terenów parku rozrywki na pobliskie tereny zabudowy jak również korytarz ekologiczny pod względem wysokiego wzrostu hałasu i wibracji (w tym zakresie głównie odniesiono się do dróg). Natomiast nie można się zgodzić ze stwierdzeniem zawartym w podsumowaniu, że: *„Umożliwienie realizacji zabudowy usługowej, sportowo-rekreacyjnej, rozrywkowej, obiektów infrastruktury technicznej i transportowej w niewielkim stopniu wpłynie na pogorszenie stanu sanitarnego powietrza, wód podziemnych i powierzchniowych, jakości gleb w stosunku do stanu obecnego”* choćby z uwagi na dalszą część wypowiedzi wskazującej, że: *„Zmiana wykorzystania terenu otwartego i jego trwałe zainwestowanie spowoduje przekształcenia powierzchni ziemi, zmieni stosunki wodne (przy uszczelnieniu*

podłoża zmniejszona zostanie zdolność do gromadzenia zasobów wodnych i przetrzymywania ich przez dłuższy czas)". Na części graficznej prognozy nie wskazano terenów, na których proponowana jest zmiana sposobu użytkowania/zagospodarowania (w tym przyrosty terenów inwestycyjnych). Powyższą problematykę wskazano w uzgodnieniu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko przekazanym pismem z dnia 8 września 2020 r., znak: OO.411.2.21.2020.AZ. Dodatkowo, podobnie jak ustalenia studium, prognoza nie uwzględnia przepisów ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw.

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Alwernia wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniuje się negatywnie.

Niezależnie od powyższego zwraca się uwagę, że zgodnie z wymogiem art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. g. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko winna zawierać: datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

**Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Krakowie**

mgr Rafał Rostecki
/podpis elektroniczny/

Otrzymują:

1. Adresat,
2. OO. AZ.a/a.